

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παγκοσμιοποίηση και τα νέα δεδομένα που καλούμαστε να βιώσουμε, ιδιαίτερα μέσα στους σχολικούς χώρους απαιτεί από την εκπαίδευση, τους εκπαιδευτικούς και την πολιτεία να μείνουν στο ύψος των προκλήσεων από την συνεχή ροή της πολιτιστικής και θρησκευτικής ετερότητας, ούτως ώστε να διαμορφώσει πολίτες που θα ζουν αρμονικά μεταξύ τους.

Γι' αυτό η διαπολιτισμική εκπαίδευση οφείλει να βλέπει και να παρατηρεί όλες τις εξελίξεις και να ερμηνεύει τις συνεχείς προκλήσεις των κοινωνιών ώστε να βρει λύσεις στα νέα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κοινωνία μας.

Εισαγωγή...

- Η πρόταση αυτή θέλει να αναπτύξει μια νέα διάσταση στην διαπολιτισμική εκπαίδευση με το οποίο θα ασχολείται με τη θρησκευτική ετερότητα που χαρακτηρίζει τις πολυπολιτισμικές μας κοινωνίες και πιο συγκεκριμένα των σχολείων μας που λαμβάνουν χώρα στην Κύπρο και στην Κρήτη, δύο περιοχές που είναι έντονη η θρησκευτική διαφορετικότητα σήμερα, για αυτό και θα διερευνηθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι δάσκαλοι στα σχολεία, όσον αφορά την διαπαιδαγώγηση των συγκεκριμένων παιδιών και πιθανόν λύσεις που μπορούν να υπάρξουν.

Ο σκοπός της πρότασης...

Η πρόταση αυτή θέλει:

- ❖ Να ασχοληθεί με την θρησκευτική ετερότητα.
- ❖ Να παρουσιάσει όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ένας εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε σχολεία της Κύπρου και της Κρήτης.
- ❖ Να διερευνηθούν τα αίτια αποδόμησης των στερεότυπων που υπάρχουν σήμερα για την εικόνα του άλλου όσο αφορά την θρησκευτική ταυτότητα στα σχολεία.
- ❖ Να απαντηθεί το ερώτημα: γιατί η ετερότητα στην θρησκεία είναι μειονέκτημα;

Θεωρητικές έννοιες και ορισμοί:

Με λίγα λόγια...

- ✦ **Θρησκεία:** Σύμφωνα με την Cesar Bîrzέα (2007:11) «η θρησκεία αποτελεί σημαντικό πολιτισμικό παράγοντα και η οποία έχει αφήσει μια απίστευτη πολιτισμική κληρονομιά».
- ✦ **Ρατσισμός:** Συμπερασματικά, ο ρατσισμός σημαίνει να διακρίνεις και μεταχειρίζεσαι δυσμενώς έναν άνθρωπο λόγω εθνικότητας ή φυλής ή θρησκευτικής ταυτότητας (Παπαδημητρίου, 2000).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Τα δικαιώματα των αλλόγλωσσων και αλλόθρησκων μαθητών στην εκπαίδευση

- Στα ελληνικά σχολεία το 10% των μαθητών ανήκει σε διαφορετική θρησκεία και πολιτισμική ταυτότητα (Διακοφοντάκης, 2001).
- Το Διεθνές δίκαιο προστατεύει οποιοδήποτε ανθρώπινο ον από κάποιες θεμελιώδεις δικαιώματα που θεωρούνται αδιαπραγμάτευτα (Αθανασάκης, 2006).

Σημείωση:

Παρόλο όμως της νομοθεσίας και τις προσπάθειες που γίνονται, βλέπουμε δυστυχώς να παραγκωνίζονται με αποτέλεσμα να καταγράφονται πολλά αρνητικά περιστατικά, ιδιαίτερα στα σχολεία.

Η θέση της εκπαίδευσης...

- Η θέση της εκπαίδευσης είναι καθοριστικός διότι θεωρείται ο σημαντικότερος φορέας αγωγής των παιδιών και διαθέτει την πλήρη ικανότητα να δημιουργήσει ένα αρμονικό κλίμα προωθώντας τον σεβασμό και την εκτίμηση στο διαφορετικό (Unlu, 2007).
- Σύμφωνα με το νόμο 2431/96 ορίστηκε ότι: ο σκοπός της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης είναι η παροχή εκπαίδευσης σε νέους με εκπαιδευτικές, κοινωνικές, πολιτισμικές, θρησκευτικές ή μορφωτικές ιδιαιτερότητες με σκοπό να εφαρμόζουν το πρόγραμμα προσαρμοσμένο στις ανάγκες των μαθητών.

Η έννοια της θρησκευτικής ετερότητας στο σύγχρονο Ευρωπαϊκό σχολείο

- Στις σύγχρονες πλουραλιστικές κοινωνίες ο επαναπροσδιορισμός των αξιών και των κοινών ιδεών στα σχολεία είναι πλέον απαραίτητος ώστε να αποδίδεται σε όλες τις θρησκευτικές μειονότητες όλα αυτά που χρειάζονται ως κοινωνία και ως σχολείο.
- Σήμερα δυστυχώς η κοινωνία και το σχολείο παρόλο των μεγάλων προσπαθειών υπολειτουργούν για αυτό θα πρέπει να γίνονται συνεχή συζητήσεις με διάφορες θρησκευτικές κοινότητες ώστε να βρεθούν λύσεις στα προβλήματα που υπάρχουν και καθιστούν την παιδεία στάσιμη (Ματζουράνη, 2009).

Η Θ.Ε στη Σύγχρονη Ελληνική πραγματικότητα:

□ Τα παιδιά στο σχολεία της Ελλάδας και της Κύπρου βρίσκονται καθημερινά αντιμέτωπα με νέες αξίες, κουλτούρες κα (Χρυσόγονου, 2000).

Διότι τα παιδιά που μεταναστεύουν στις χώρες μας μεταφέρουν τα θρησκευτικά τους πιστεύω από την δική τους χώρα, στην συνέχεια , τα φέρνουν στο σχολείο και τέλος τα εξωτερικεύουν.

▪ **Γι' αυτό το ελληνικό σχολείο θα πρέπει:**

- Να δημιουργεί νέους που να αντιλαμβάνονται τα θρησκευτικά φαινόμενα.
- Να τους διδάσκει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχει ένας άνθρωπος σε μια κοινωνία όπως πχ: να σέβεται το διαφορετικό.

Αγγελίδου, 2000

Ρεζάνου, 1995

-
-
- Σύμφωνα με την Μπαλάσσα – Φλέσσα (2003) αναφέρει ότι τα παιδιά είναι σημαντικό να μάθουν να συμπεριφέρονται σωστά από μικρή ηλικία διότι αυτό θα το υιοθετήσουν ύστερα και σε μεγάλη ηλικία.
 - Αρα, σύμφωνα με τον Γιούλτση (2004) η θρησκευτική εκπαίδευση θα πρέπει να γίνεται από μικρή ηλικία.

Λόγοι:

αλληλοσεβασμός, αλληλοεκτίμηση και κοινός δρόμος επικοινωνίας.

Η πολιτισμική και θρησκευτική ετερότητα στην Ελλάδα και την Κύπρο...

- Στην Ελλάδα και την Κύπρο υπάρχει θρησκευτικός πλουραλισμός με αποτέλεσμα να καθιστάτε σημαντικό ο διάλογος των αρμόδιων και να αποκτηθεί ο σεβασμός στην θρησκευτική παράδοση του απ' όπου και αν προέρχεται.
- Το οικουμενικό πατριαρχείο έχει κάνει μεγάλα βήματα όσο αφορά την οικουμενική πολυεθνικότητα και την πολυπολιτισμικότητα. Η ορθόδοξη εκκλησία έχει κάνει μεγάλο αγώνα ως προς τον σεβασμό των διαφορετικών θρησκευτικών παραδόσεων (Γρηγοριάδη, 1975)

Σημαντικό:

Οι μαθητές θα πρέπει να γνωρίζουν την αξία άλλων θρησκειών, πολιτισμών και παραδόσεων για να μπορούν να έχουν γνώμη, άποψη και κριτική (Ξωχέλη, 1994).

Ο ρόλος του παιδαγωγού στο ζήτημα της θρησκευτικής εκπαίδευσης...

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει:

- τα συμπεριφέρονται σε όλα τα παιδιά το ίδιο.
- Να δίνει το δικαίωμα στους μετανάστες να εκφράζουν την γνώμη τους και τα πιστεύω τους ως προς τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις και να γίνεται ένας διάλογος.
- Ο Εκπαιδευτικός θα πρέπει να σέβεται την θρησκεία των μαθητών του και να ενημερώνεται συνεχώς για τους μαθητές του και για τα πιστεύω τους και να τα ερευνά ο ίδιος.

Ζιάκα (2004)

▪ Στο Μέλλον:

Όλη αυτή η προσπάθεια θα δημιουργήσει μία κοινωνία που

α) θα μπορεί να πιστεύει όπου θέλει

β) να εκφράζεται με όποιο τρόπο θέλει αρκεί να σέβεται τα δικαιώματα των άλλων.

Φωτιάδη (2012)

Καμινάρα (2010)

Η Θ.Ε και Εκπαίδευση

- Σύμφωνα με τον Cesar Bîrzέα: η θρησκεία είναι ένα σημαντικό πολιτισμικό γεγονός όπως η γλώσσα, η ιστορία κα.
- Σύμφωνα με μια άλλη προσέγγιση, με βάση τον M. Weber και τον θεολόγο P. Tillich, η θρησκεία ορίζεται ως σύνολο και δίνει ολοκληρωμένες απαντήσεις στα ανθρώπινα υπαρξιακά διλήμματα, για την ασθένεια ή τον θάνατο και σε όλα αυτά τα θέματα που προβληματίζουν τον κόσμο. Υπό αυτή την έννοια, η θρησκεία δίνει απάντηση σε ερωτήματα που απασχολούν τον άνθρωπο (Abercrombieetal., 1991: 163).

- Η θρησκευτική εκπαίδευση μπορεί απαντήσει πολλά αναπάντητα ερωτήματα όσον αφορά τον σκοπό και το νόημα της ζωής.

- ❖ Αυτό που πρέπει να γίνει αντιληπτό όμως είναι ότι όλα τα παιδιά ΔΕΝ έχουν τις ίδιες αντιλήψεις όσο αφορά την θρησκεία (Τσιούμης & Μπερμπλιλι 2010).
- ❖ Η θρησκευτικές πεποιθήσεις του κάθε παιδιού προέρχονται από την κουλτούρα που κουβαλάει από το σπίτι του και από την κοινωνία στην οποία ζούσε γι' αυτό είναι σημαντική η ορθή ενημέρωση και εκπαίδευση των εκπαιδευτικών διότι μπορεί να δημιουργηθούν μεγάλες εκπαιδευτικές και ψυχολογικές επιπτώσεις.

Είναι σημαντικό:

- Να διαφυλαχτεί η αυτονομία των παιδιών.
- Να αποφευχθεί οποιαδήποτε ιδεολογική επίδραση.

Τσιούμης & Birmpili (2010)

Οι μαθητές με διαφορετική θρησκευτική ταυτότητα έχει: θύμισες, αναμνήσεις, συναισθήματα, γλώσσα, πολιτισμό και μας δίνουν την ευκαιρία να τους ακούσουμε ως κοινωνία αλλά δεν έχουμε το δικαίωμα να τους αρνηθούμε (Kunzman, 2006, 4/12).

- Άρα, Ο ρόλος των εκπαιδευτικών είναι καθοριστικός ο οποίος καλείται να αντιμετωπίσει καθημερινά διακρίσεις και ρατσιστικές συμπεριφορές (Donna M. Gollnick & Philip C. Chinn, 2006).

- Απαιτείται :

Σκληρή δουλειά από τους ίδιους και συνεχώς να μαθαίνουν νέα πράγματα ως προς τα γεγονότα που έχουν να αντιμετωπίσουν (Κυρίδης, 1996, Hollins, 2006: 219-222).

- Δυστυχώς

Οι εκπαιδευτικοί με βάση πάντα το αναλυτικό πρόγραμμα αρνούνται με τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Πχ: σχολικές εορτές (McCreeryetal., 2007: 208).

Σχετικές έρευνες...

- Παρά την μεγάλη ποικιλομορφία που έχει υπάρξει στις κοινωνίες και στα σχολεία, ελάχιστες έρευνες υπάρχουν για τις προκλήσεις και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν καθημερινά οι εκπαιδευτικοί προκειμένου να επιλύσουν συγκρούσεις που υπάρχουν μέσα στην σχολική μονάδα (Huijbregts, Leseman, Tavecchio, 2008: 233-244).
- Ένα σημαντικό κομμάτι πλέον στις βόρειες ευρωπαϊκές χώρες είναι ότι η θρησκευτική πίστη των παιδιών παραβλέπεται μέσα στους σχολικούς χώρους, για αυτό και δεν υπάρχουν σχετικές μελέτες. Σήμερα όμως, θεωρείται ένα σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα στην Ελλάδα και στην Κύπρο που επιζητά λύσεις.
- Για αυτό πρέπει να υπάρξουν σχετικές έρευνες που σχετίζονται με την θρησκεία και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί μέσα στην τάξη (Renck · Peyton&Renck · Jalongo, 2008: 301-303 · Zambeta, 2000 · Subedi, 2006: 227-238).
- Σύμφωνα με ερευνητές απουσιάζει από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση οι συζητήσεις και οι έρευνες (Renck · Peyton&Renck · Jalongo, 2008: 301-303 · Zambeta, 2000 · Subedi, 2006: 227-238).

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

- Το θέμα που θα με απασχολήσει στην διατριβή μου έχει να κάνει με την θρησκευτική ετερότητα ανάμεσα στα σχολεία Κρήτης - Κύπρου με μεικτό μαθητικό πληθυσμό (χριστιανικό-μουσουλμανικό), για το πώς διαχειρίζονται την κατάσταση αυτή οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- **Τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα που με απασχόλησαν κατά την εκπόνηση της συγκεκριμένης διδακτορικής πρότασης ήταν τα εξής:** Οι εκπαιδευτικοί συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο στα παιδιά με μουσουλμανική ταυτότητα σε σχέση με τους γηγενείς μαθητές; Στις εθνικές και θρησκευτικές γιορτές στο ελληνικό και κυπριακό σχολείο με μικτό μαθητικό πληθυσμό, προσφέρει ίσες ευκαιρίες δράσης σε όλους τους μαθητές; Τι πεποιθήσεις ενστερνίζονται οι δάσκαλοι και ποιες διδακτικές πρακτικές ακολουθούν; Οι διδακτικές πρακτικές τους προκύπτουν από τις προσωπικές τους αντιλήψεις ή ακολουθούν το αναλυτικό πρόγραμμα; Υπάρχει συνεργασία μεταξύ σχολείου και γονέων; Λαμβάνουν μέρος στα σχολικά δρώμενα οι γονείς με σκοπό την ανάδειξη της θρησκευτικής ταυτότητας; Ποιες είναι οι αντιλήψεις και απόψεις των αλλόθρησκων γονέων για το ζήτημα των σχολικών γιορτών; Ποια η στάση τους; Θέλουν οι γονείς των μαθητών να συμμετέχουν σε τέτοιου είδους δραστηριότητες; οι εκπαιδευτικοί πως αντιμετωπίζουν τους μαθητές στην διδασκαλία των θρησκευτικών και γενικότερα όποτε γίνεται αναφορά στις θρησκευτικές παραδόσεις;

Μεθοδολογία

- Για την παρούσα έρευνα θα χρησιμοποιηθεί ως ερευνητικό εργαλείο το ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο αυτό έγινε για να διερευνηθούν οι απόψεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης της Κρήτης και Κύπρου με σκοπό να δοθούν απαντήσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν καθημερινά οι εκπαιδευτικοί.
- **Πληθυσμός:** Η επιλογή του συγκεκριμένου δείγματος θα είναι από τα δημοτικά σχολεία της Κύπρου και Κρήτης , θα γίνει με βάση το γεγονός πως σε αυτές τις περιοχές ζουν και φοιτούν μαθητές με μουσουλμανική ταυτότητα. Το δείγμα μας θα αποτελείται από δασκάλους πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που αντιμετωπίζουν καθημερινά μαθητές με μουσουλμανικοί ταυτότητα.
- **Τεχνικές Ερωτήσεων :** Αρχικά το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει δημογραφικά χαρακτηριστικά και στην συνέχεια ερωτήσεις με την μέθοδο Likert και θα αναλυθούν μέσο spss.

grazzi tanan
dakujem efcharisto
obrigada havala
dekuji
paldies
spasibo
Thank You
blagodarya
tack
Merci
deku
gracias
dzieki
multumesc
Danke
dank
obrigado
kiitos
grazie
koszi

